EUROPA-PARLAMENTET

2004 *2009*

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

2008/0140(CNS)

22.1.2009

UDTALELSE

fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

til Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender

om forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Rådgivende ordfører(*): Liz Lynne

(*) Associeret udvalg - forretningsordenens artikel 47

PA_Legam

KORT BEGRUNDELSE

I maj 2008 vedtog Europa-Parlamentet min betænkning om, hvilke fremskridt der er gjort med hensyn til lige muligheder og ikke-forskelsbehandling i EU (gennemførelsen af direktiv 2000/43/EF og direktiv 2000/78/EF). Heri mindede Parlamentet Kommissionen om dens forpligtelse til at fremsætte et omfattende direktiv om forbud mod forskelsbehandling for at forbyde forskelsbehandling uden for beskæftigelse på grundlag af handicap, alder, religion eller tro og seksuel orientering for at færdiggøre lovgivningspakken om ikke-forskelsbehandling i henhold til EF-traktatens artikel 13, således som det fremgår af dens arbejdsprogram for 2008. Race og køn er allerede dækket af direktivet om racediskrimination og direktivet om ligebehandling af kvinder og mænd, og vi søger at bringe dette direktiv i overensstemmelse med disse.

Mange af de spørgsmål, som Kommissionens forslag rejser, falder ind under Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggenders kompetence, og nogle af spørgsmålene falder ind under områder med delt kompetence imellem Udvalget om Borgernes Rettighed og Retlige og Indre Anliggender og Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender.

De specifikke områder, der udelukkende dækkes af Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender, er social beskyttelse, herunder social sikring, sundhedsydelser og sociale goder.

Der er delt kompetence med hensyn til manglende tilpasning for handicappede, adgang til varer og tjenesteydelser, der er til rådighed for offentligheden, herunder bolig, forskelsbehandling i forbindelse med finansielle tjenesteydelser på grund af alder og handicap, forskelsbehandling på grund af alder samt ligebehandling af handicappede og dialog med relevante interessenter.

Direktivforslaget bygger på direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF[1], hvilket betyder, at direktivet er foreneligt med ¨Den Europæiske Unions horisontale mål, navnlig med Lissabonstrategien for vækst og beskæftigelse og målene i EU's sociale beskyttelse og den sociale integrationsproces. Forslaget henviser til begreber, der anvendes i eksisterende direktiver, som folk kender.

ÆNDRINGSFORSLAG

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender opfordrer Udvalget om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende ændringsforslag i sin betænkning:

Ændringsforslag 1

Forslag til direktiv
Betragtning 2 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(2a) Dette direktiv er et af midlerne, hvormed Det Europæiske Fællesskab overholder sine forpligtelser i henhold til FN-konventionen om handicappedes rettigheder, og skal fortolkes i lyset heraf.

Begrundelse

Denne betragtning præciserer forbindelsen mellem de forpligtelser, som Unionen har i henhold til FN-konventionen om handicappedes rettigheder, og det foreslåede direktiv.

Ændringsforslag 2

Forslag til direktiv
Betragtning 2 b (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(2b) I overensstemmelse med artikel 5 i den politiske erklæring, som blev vedtaget ved afslutningen af FN's verdenskonference om aldring i Madrid 2002, blev det vedtaget at bekræfte forpligtelsen til at sætte alt ind på at eliminere alle former for diskrimination, herunder aldersdiskrimination, at anerkende, at mennesker, når de bliver ældre, skal kunne nyde et liv, som giver en følelse af tilfredshed, og som er sundt og sikkert, samt hvor de deltager aktivt i det økonomiske, sociale, kulturelle og politiske liv i deres samfund, at styrke anerkendelsen af ældre personers værdighed og at fjerne alle former for tilsidesættelse, misbrug og vold.

Begrundelse

Denne betragtning gentager FN's erklæring om at tackle alle former for diskrimination, herunder aldersdiskrimination.

Ændringsforslag 3

Forslag til direktiv
Betragtning 4

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(4) Det europæiske handicapår i 2003, det europæiske år for lige muligheder for alle i 2007 og det europæiske år for interkulturel dialog i 2008 har tydeligt vist, at der fortsat finder forskelsbehandling sted, men også, at der er fordele ved mangfoldighed.	(4) Det europæiske handicapår i 2003, det europæiske år for lige muligheder for alle i 2007 og det europæiske år for interkulturel dialog i 2008 har tydeligt vist, at der fortsat finder forskelsbehandling sted, ***herunder forskellige former for forskelsbehandling,*** men også, at der er fordele ved mangfoldighed.

Ændringsforslag 4

Forslag til direktiv
Betragtning 9

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(9) Lovgivningen bør derfor forbyde forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering også på en række områder uden for arbejdsmarkedet, herunder social beskyttelse, uddannelse og adgang til varer og tjenester, herunder bolig. Den bør sikre, at der gives lige adgang for handicappede på de områder, der er omfattet.	(9) Lovgivningen bør derfor forbyde forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering ***eller på grund af en kombination af grunde*** også på en række områder uden for arbejdsmarkedet, herunder social beskyttelse, uddannelse og adgang til varer og tjenester, herunder bolig. Den bør sikre, at der gives lige adgang for handicappede på de områder, der er omfattet.

Begrundelse

Denne betragtning er i overensstemmelse med den senere foreslåede ændring vedrørende multipel diskrimination.

Ændringsforslag 5

Forslag til direktiv
Betragtning 9 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(9a) Ved handicappede personer forstås også personer med permanent nedsatte fysiske, mentale, intellektuelle eller sensoriske evner, som i samspil med holdningsmæssige eller miljømæssige barrierer kan hindre dem i fuldt ud og effektivt at deltage i samfundet på lige fod med andre.

Ændringsforslag 6

Forslag til direktiv
Betragtning 9 b (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(9b) Effektiv ikkediskriminerende adgang kan tilvejebringes på en række måder, herunder gennem anvendelse af princippet om "design for alle" og ved at fremme handicappedes brug af hjælpemidler, herunder støtte til mobilitet og adgang som f.eks. anerkendte førerhunde og andre ledsagehunde.

Ændringsforslag 7

Forslag til direktiv
Betragtning 9 c (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(9c) Handicappede kommer ofte ud for forskelsbehandling i form af utilgængelig offentlig transport og utilgængelige bygninger samt utilgængelig kommunikation og information. Medlemsstater skal træffe foranstaltninger til at sikre tilgængelighed

på disse områder for at gennemføre princippet om ligebehandling.

Ændringsforslag 8

Forslag til direktiv
Betragtning 9 d (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(9d) Effektiv ikkediskriminerende adgang involverer identificering og fjernelse af hindringer og barrierer, hvad enten de er holdningsmæssige eller miljømæssige, og forebyggelse af nye hindringer og barrierer, der hæmmer handicappedes adgang til varer, tjenesteydelser og faciliteter, der er til rådighed for offentligheden, uanset hindringens, barrierens eller handicappets art. Med forbehold af bestemmelserne i dette direktiv og uanset hvilke foranstaltninger, der vælges til at fjerne hindringer eller barrierer, skal der, hvor det er muligt, være adgang for handicappede på samme vilkår og betingelser, som gælder for ikkehandicappede. Hvor der ikke kan gives adgang på de samme vilkår og betingelser, og med forbehold af bestemmelserne i dette direktiv, skal der gives et meningsfuldt alternativ for at sikre adgang.

Ændringsforslag 9

Forslag til direktiv
Betragtning 12

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(12) Forskelsbehandling indbefatter direkte og indirekte forskelsbehandling, chikane, instruktioner om at forskelsbehandle samt manglende tilpasninger i rimeligt omfang.	(12) Forskelsbehandling indbefatter direkte og indirekte forskelsbehandling, ***herunder forskellige former for forskelsbehandling,*** chikane, instruktioner om at forskelsbehandle samt manglende

tilpasninger i rimeligt omfang.

Ændringsforslag 10

Forslag til direktiv
Betragtning 12 a (ny)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	(12a) Forskelsbehandling kan opstå på grund af, at en person har en særlig religion eller tro, et handicap, en alder eller seksuel orientering eller en kombination heraf og på grund af, at en person formodes at have en, eller omgås eller formodes at omgås en person, der har en særlig religion eller tro, et handicap, en alder eller seksuel orientering.

Ændringsforslag 11

Forslag til direktiv
Betragtning 13

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(13) ***Når*** Fællesskabet gennemfører princippet om ligebehandling ***uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering***, ***bør det*** i henhold til EF-traktatens artikel 3, stk. 2, tilstræbe at fjerne uligheder og at fremme ligestilling ***mellem mænd og kvinder, da kvinder ofte er ofre for*** multipel diskrimination.	(13) ***Da forskelsbehandling kan opstå af mange forskellige grunde, bør Fællesskabet, når det*** gennemfører princippet om ligebehandling i henhold til EF-traktatens artikel 3, stk. 2 ***og 13***, tilstræbe at fjerne uligheder***, der vedrører køn, race, etnisk oprindelse, handicap, seksuel orientering, religion, tro eller alder eller en kombination heraf,*** og at fremme ligestilling, ***uanset hvilken kombination af karakteristika med hensyn til køn, race, etnisk oprindelse, handicap, seksuel orientering, religion, tro eller alder en person måtte have. Ved gennemførelsen af bestemmelserne i dette direktiv, bør medlemsstaterne tage hensyn til problemet med*** multipel diskrimination.

Begrundelse

Dette udvider den nuværende betragtning 13, som henviser til multipel diskrimination, som kvinder er ofre for, for at dække alle de grunde, der er indeholdt i artikel 13.

Ændringsforslag 12

Forslag til direktiv
Betragtning 15

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(15) Inden for bank- og forsikringsvirksomhed og i forbindelse med andre finansielle tjenester anvendes der aktuarmæssige faktorer og risikofaktorer i tilknytning til handicap og alder. Dette bør ***ikke betragtes som*** forskelsbehandling, ***hvis de pågældende faktorer må anses for at være afgørende for risikovurderingen***.	(15) Inden for bank- og forsikringsvirksomhed og i forbindelse med andre finansielle tjenester anvendes der aktuarmæssige faktorer og risikofaktorer i tilknytning til handicap og alder. Dette bør ***afspejle de positive ændringer i forventet levetid og aktiv aldring samt øget mobilitet og adgang for handicappede og ikke betragtes som generel*** forskelsbehandling ***af disse årsager. Den risikovurdering, der foretages af tjenesteyderen skal med sikkerhed godtgøre, at der foreligger en væsentlig højere risiko under anvendelse af nye, nøjagtige, regelmæssigt opdaterede og offentliggjorte statistikker og aktuarmæssige data.***

Begrundelse

Denne ændring har til formål at begrænse eventuel forskelsbehandling i adgangen til finansielle tjenester ved at sikre, at alle data, der benyttes i forbindelse med beslutningstagningen, er gennemsigtige, officielle og ajourførte, og at kræve, at tjenesteydernes godtgørelse heraf er objektiv.

Ændringsforslag 13

Forslag til direktiv
Betragtning 19

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
(19) Unionen har i sin erklæring nr. 11 om kirkers og konfessionsløse organisationers	(19) Unionen har i sin erklæring nr. 11 om kirkers og konfessionsløse organisationers

status, der er knyttet som bilag til slutakten til Amsterdamtraktaten, udtrykkeligt anført, at den respekterer og ikke anfægter den status i henhold til national lovgivning, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne, samt at den ligeledes respekterer filosofiske og konfessionsløse organisationers status. Foranstaltninger, der skal give handicappede reel og lige adgang til de områder, der er omfattet af dette direktiv, spiller en vigtig rolle, når det gælder om at sikre fuld lighed i praksis. Det kan desuden i nogle tilfælde være nødvendigt med tilpasninger i rimeligt omfang for at sikre en sådan adgang. I ingen af disse tilfælde kræves der foranstaltninger, der udgør en uforholdsmæssigt stor byrde. Ved vurderingen af, om byrden er uforholds1mæssigt stor, bør der tages hensyn til ***en række faktorer, herunder organisationens størrelse, ressourcer og art***. Princippet om tilpasninger i rimeligt omfang og uforholdsmæssigt stor byrde er knæsat i direktiv 2000/78/EF og FN's konvention om handicappedes rettigheder.

status, der er knyttet som bilag til slutakten til Amsterdamtraktaten, udtrykkeligt anført, at den respekterer og ikke anfægter den status i henhold til national lovgivning, som kirker og religiøse sammenslutninger eller samfund har i medlemsstaterne, samt at den ligeledes respekterer filosofiske og konfessionsløse organisationers status. Foranstaltninger, der skal give handicappede reel og lige adgang til de områder, der er omfattet af dette direktiv, spiller en vigtig rolle, når det gælder om at sikre fuld lighed i praksis. Det kan desuden i nogle tilfælde være nødvendigt med tilpasninger i rimeligt omfang for at sikre en sådan adgang. I ingen af disse tilfælde kræves der foranstaltninger, der udgør en uforholdsmæssigt stor byrde. Ved vurderingen af, om byrden er uforholdsmæssigt stor, bør der tages hensyn til**, om** ***den pågældende foranstaltning er urealistisk eller usikker og ikke kunne gøres realistisk og sikker ved en rimelig ændring af regler, politikker eller procedurer eller fjernelse af arkitektoniske barrierer, kommunikations- eller transportbarrierer eller tilvejebringelse af hjælpemidler eller hjælpetjenester. Tilpasninger i rimeligt omfang ville ikke nødvendigvis kræve væsentlige strukturelle ændringer af bygninger, hvis struktur specifikt er beskyttet i henhold til national lovgivning som følge af deres historiske, kulturelle eller arkitektoniske værdi***. Princippet om tilpasninger i rimeligt omfang og uforholdsmæssigt stor byrde er knæsat i direktiv 2000/78/EF og FN's konvention om handicappedes rettigheder.

Ændringsforslag 14

Forslag til direktiv
Artikel 2 – stk. 5

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
5. Manglende tilpasninger i rimeligt omfang i et bestemt tilfælde, jf. artikel 4, stk. 1, litra b), i dette direktiv, med hensyn til handicappede anses for forskelsbehandling som defineret i stk. 1.	5. Manglende tilpasninger i rimeligt omfang i et bestemt tilfælde, jf. artikel 4, stk. 1, litra b), i dette direktiv, med hensyn til handicappede ***og yngre børn eller personer, som omgås en person med et handicap, hvor tilpasningerne er nødvendige for at sådanne personer kan yde personlig hjælp til en handicappet,*** anses for forskelsbehandling som defineret i stk. 1.

Begrundelse

Denne ændring udvider formuleringen til at omfatte et krav om rimelig tilpasning til børn.

Ændringsforslag 15

Forslag til direktiv
Artikel 2 – stk. 5 a (nyt)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	5a. Det udgør forskelsbehandling at fastsætte en bestemt alder for adgang til sociale goder, i form af tjenester eller penge, på grund af uarbejdsdygtighed eller sygdom.

Begrundelse

Det er et klart udtryk for forskelsbehandling at give sociale goder såsom hospitalsindlæggelse og invalidepension, når disse uheldige begivenheder rammer borgeren i en vis alder, og at nægte at give dem, hvis borgeren har en anden alder.

Ændringsforslag 16

Forslag til direktiv
Artikel 2 – stk. 6

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
6. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne bestemme, at ulige behandling på grund af alder ikke udgør forskelsbehandling, hvis den er objektivt og rimeligt begrundet i et legitimt formål inden for rammerne af den nationale ret, og hvis midlerne til at opfylde det pågældende formål er hensigtsmæssige og nødvendige. Dette direktiv er særlig ikke til hinder for, at der fastsættes en bestemt aldersgrænse for adgang til sociale goder, til uddannelse og til visse varer og tjenester.	6. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne bestemme, at ulige behandling på grund af alder ikke udgør forskelsbehandling, hvis den er objektivt og rimeligt begrundet i et legitimt formål inden for rammerne af den nationale ret, og hvis midlerne til at opfylde det pågældende formål er ***forholdsmæssige*** og nødvendige***. Sådanne forskelle i behandling*** er ikke til hinder for, at der fastsættes ***foranstaltninger til beskyttelse af børns rettigheder*** eller en bestemt aldersgrænse for adgang til ***ydelser,*** sociale goder, ***finansielle tjenester og*** uddannelse, ***dog ikke kontantydelser eller naturalydelser og i forbindelse med sygdom og uarbejdsdygtighed,***

Ændringsforslag 17

Forslag til direktiv
Artikel 2 – stk. 7

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
7. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne i forbindelse med ydelse af finansielle tjenester beslutte at tillade forholdsmæssigt afpasset forskelsbehandling, hvis anvendelsen af alder eller handicap i forbindelse med det pågældende produkt er en afgørende faktor ved en risikovurdering baseret på relevante og nøjagtige aktuarmæssige eller statistiske data.	7. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne i forbindelse med ydelse af finansielle tjenester beslutte at tillade forholdsmæssigt afpasset forskelsbehandling, hvis anvendelsen af alder eller handicap i forbindelse med det pågældende produkt er en afgørende faktor ved en risikovurdering baseret på relevante og nøjagtige aktuarmæssige eller statistiske data. ***Tjenesteyderen skal kunne påvise objektivt betydeligt større risici og sikre, at forskellen i behandling er objektivt og rimeligt begrundet i et legitimt mål, og at midlerne til at nå dette mål er hensigtsmæssige og nødvendige.*** ***De pågældende medlemsstater skal***

	underrette Kommissionen og sikre, at nøjagtige data, der er relevante for brugen af alder og handicap som en bestemmende aktuarmæssig faktor, indsamles, offentliggøres og opdateres regelmæssigt. Disse medlemsstater skal gennemgå deres beslutning fem år efter gennemførelsen af dette direktiv.

Ændringsforslag 18

Forslag til direktiv
Artikel 3 – stk. 1 – litra d – afsnit 1

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
d) adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig, som er tilgængelige for offentligheden.	d) adgang til og levering af varer og tjenesteydelser, herunder bolig ***og transport***, som er tilgængelige for offentligheden.

Begrundelse

Dette præciserer direktivets anvendelsesområde for at gøre det klart, at transport er inkluderet.

Ændringsforslag 19

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk. 1 – indledning

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
1. Med henblik på at sikre, at princippet om ligebehandling af handicappede overholdes:	1. Med henblik på at sikre, at princippet om ligebehandling af handicappede overholdes***, idet handicap skal forstås i lyset af FN's konvention om handicappedes rettigheder, og mennesker med kroniske sygdomme også er omfattet:***

Ændringsforslag 20

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk. 1 – litra a

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
a) Det forudsættes, at der indføres de nødvendige foranstaltninger, herunder ved rimelige ændringer og tilpasninger, så handicappede gives reel og lige adgang til social beskyttelse, sociale goder, sundhedsydelser og uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenester, herunder bolig ***og transport***, som er ***tilgængelige*** for offentligheden. Sådanne foranstaltninger bør ikke medføre en uforholdsmæssig stor byrde eller kræve grundlæggende ***ændringer på de pågældende områder inden for social beskyttelse, sociale goder, sundhedsydelser, uddannelse eller varer eller tjenester eller kræve, at der stilles alternativer hertil til rådighed.***	a) Det forudsættes, at der indføres de nødvendige foranstaltninger, herunder ved rimelige ændringer og tilpasninger, så handicappede gives reel og lige adgang til social beskyttelse, sociale goder, sundhedsydelser og uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenester, herunder bolig***, telekommunikation og elektronisk kommunikation, information, herunder information i tilgængelige formater, finansielle tjenester, kultur og fritid, bygninger, som er åbne for offentligheden, transportformer og andre offentlige pladser og faciliteter. Hvis gældende praksis, politikker eller procedurer medfører forskelsbehandling, skal der træffes foranstaltninger, således at denne virkning ophører.*** Sådanne foranstaltninger bør ikke medføre en uforholdsmæssig stor byrde eller kræve grundlæggende ændringer på ***arten af de pågældende varer, tjenester, handel, erhverv eller virksomhed. En ændring er grundlæggende, hvis den ændrer varerne eller tjenesteydelserne eller arten af handel, erhverv eller virksomhed i det omfang, at leverandøren af varerne eller tjenesterne reelt leverer en helt anden slags varer eller tjenester.***

Ændringsforslag 21

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk. 1 – litra b

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
b) Uanset forpligtelsen til at sikre reel og lige adgang, og hvis det er nødvendigt i et bestemt tilfælde, skal der foretages tilpasninger i rimeligt omfang,	***udgår***

medmindre dette ville medføre en uforholdsmæssig stor byrde.

Ændringsforslag 22

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk. 1 – litra b a (nyt)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	ba) Med henblik på stk. 1, omfatter effektiv ikkediskriminerende adgang, identificering og fjernelse af hindringer og barrierer, hvad enten de er holdningsmæssige eller miljømæssige, og forebyggelse af nye hindringer og barrierer, der hæmmer handicappedes adgang til varer, tjenester og faciliteter, der er til rådighed for offentligheden, uanset hindringens, barrierens eller handicappets art. Under forbehold af bestemmelserne i dette direktiv, og uanset hvilke foranstaltninger der vælges til at fjerne hindringerne eller barriererne, skal der ydes effektiv ikkediskriminerende adgang for handicappede under de samme vilkår og betingelser som for personer uden handicap, hvor det er muligt, og handicappedes brug af hjælpemidler skal fremmes, herunder støtte til mobilitet og adgang, f. eks. anerkendte førerhunde eller andre ledsagehunde, hvor det er nødvendigt. Hvor der ikke kan gives effektiv ikkediskriminerende adgang på de samme vilkår og betingelser og med forbehold af bestemmelserne i dette direktiv, skal der gives et meningsfuldt alternativ for at sikre adgang.

Ændringsforslag 23

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk.2

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
2. ***Ved vurderingen af, om de nødvendige foranstaltninger til overholdelse af stk. 1 ville medføre en uforholdsmæssig stor byrde, tages der særlig hensyn til organisationens størrelse og ressourcer, dens art, de skønnede omkostninger, varernes og tjenesternes livscyklus og de mulige fordele ved forbedret adgang for handicappede.*** Hvis byrden i tilstrækkeligt omfang lettes gennem foranstaltninger, der er normale elementer i den pågældende medlemsstats ligebehandlingspolitik, anses den ikke for at være uforholdsmæssig stor.	2. Hvis byrden i tilstrækkeligt omfang lettes gennem foranstaltninger, der er normale elementer i den pågældende medlemsstats ligebehandlingspolitik, anses den ikke for at være uforholdsmæssig stor ***med henblik på stk. 1***.

Ændringsforslag 24

Forslag til direktiv
Artikel 4 – stk. 3

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
3. Dette direktiv berører ikke bestemmelser i fællesskabslovgivningen eller national lovgivning om adgang til bestemte varer eller tjenester.	3. Dette direktiv berører ikke bestemmelser i fællesskabslovgivningen eller national lovgivning om adgang til bestemte varer eller tjenester. ***Men hvis det er muligt, træffer medlemsstaterne alle foranstaltninger til at opmuntre leverandører af tjenester og varer, navnlig færdigvarer, til at designe tilgængelige løsninger, f.eks. gennem offentlig udbudspraksis. Tilgængelige produkter og tjenester er designet, så de kan benyttes af alle brugere***

Ændringsforslag 25

Forslag til direktiv
Artikel 10 a (nyt)

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
	Artikel 10a ***Multipel diskrimination*** ***1. Der er tale om multipel diskrimination, når en person diskrimineres på grundlag af to eller flere af de grunde, der fremgår af dette direktiv.*** ***2. Medlemsstaterne sikrer, at midlerne til håndhævelse af forpligtelserne i henhold til dette direktiv er tilgængelige for alle personer, som mener, at de er ofre for multipel diskrimination.*** ***3. Medlemsstaterne skal, i de tilfælde hvor det fastslås, at der foreligger flere grunde til diskriminationen, sikre, at en klage kun kan afvises med en begrundelse eller et andet forsvar, som finder anvendelse på alle de grunde, som klagen bygger på. Hvis der kun foreligger en enkelt grund, kan klagen afvises af en begrundelse eller et forsvar, som er relevant for denne grund.***

Begrundelse

Denne ændring indfører en artikel om multipel diskrimination, som kun er omhandlet i betragtning 13 i Kommissionens meddelelse.

Ændringsforslag 26

Forslag til direktiv
Artikel 11

Kommissionens forslag	*Ændringsforslag*
Med henblik på at fremme princippet om ligebehandling tilskynder medlemsstaterne til en dialog med relevante berørte parter, særlig ngo'er, som i overensstemmelse med den nationale lovgivning og praksis har en legitim interesse i at bidrage til	Med henblik på at fremme princippet om ligebehandling tilskynder medlemsstaterne til en dialog med relevante berørte parter, særlig ngo'er, ***de pågældende civilsamfundsorganisationer, kirkerne, de religiøse, filosofiske og konfessionsløse***

bekæmpelsen af forskelsbehandling af de grunde og på de områder, der er omfattet af dette direktiv.	***organisationer,*** som i overensstemmelse med den nationale lovgivning og praksis har en legitim interesse i at bidrage til bekæmpelsen af forskelsbehandling af de grunde og på de områder, der er omfattet af dette direktiv.

Begrundelse

Eftersom ngo'erne udtrykkeligt inddrages i at fremme princippet om ligebehandling, bliver det ikke mindre nødvendigt også at nævne inddragelsen af civilsamfundsorganisationerne og kirkerne samt de religiøse, filosofiske og konfessionsløse organisationer, så det afspejler henholdsvis artikel 11 i traktaten om Den Europæiske Union og artikel 17 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, som ændret ved Lissabontraktaten.

PROCEDURE

Titel	Ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering
Referencer	KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS)
Korresponderende udvalg	LIBE
Udtalelse fra Dato for meddelelse på plenarmødet	EMPL 2.9.2008
Associeret/Associerede udvalg - dato for meddelelse på plenarmødet	23.10.2008
Rådgivende ordfører Dato for valg	Elizabeth Lynne 6.10.2008
Behandling i udvalg	5.11.2008 2.12.2008 20.1.2009
Dato for vedtagelse	21.1.2009
Resultat af den endelige afstemning	+: 28 –: 11 0: 7
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Milan Cabrnoch, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Harald Ettl, Richard Falbr, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Joel Hasse Ferreira, Roger Helmer, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Jean Lambert, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Elisabeth Morin, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Őry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Bilyana Ilieva Raeva, Elisabeth Schroedter, José Albino Silva Peneda, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Françoise Castex, Richard Howitt, Rumiana Jeleva, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Viktória Mohácsi, Csaba Sógor, Evangelia Tzampazi, Anja Weisgerber
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	Adrian Manole